

Præsidenten og stamcellerne

Det er ikke hver dag, en amerikansk præsident nedlægger veto mod en lov, som Kongressen har vedtaget, men den 20. juni 2007 har præsident Bush gjort det

Af Erling Tiedemann

"Hermed returnerer jeg uden min godkendelse lov S. 5, *The Stem Cell Research Enhancement Act of 2007*,¹ skrev præsident Georges W. Bush den 20. juni 2007 i et brev til Det amerikanske Senat og fortsatte: "Igen en gang har Kongressen sendt mig en lovgivning, som ville tvinge de amerikanske skatteydere til – for første gang i vor historie – at understøtte forsætlig destruktion af menneskelige fosteranlæg."

I sit brev fremhæver præsidenten videre, at han i 2001 annoncerede en politik, der ville fremme stamcelleforskning på en måde, som er ambitiøs, etisk acceptabel og effektiv. "Jeg blev den første præsident," skriver han, "som stillede forbundsfinansiering til rådighed for stamcelleforskning, og min politik gjorde det på måder, som ikke fremmede destruktion af fosteranlæg. Siden da har min regering stillet mere end 130 millioner dollars² til rådighed for forskning på basis af stamcellelinier, der kom fra fosteranlæg, der allerede var blevet destrueret. Vi har også givet tilskud på mere end 3 milliarder dollars³ til forskning i alle former for stamceller inklusive voksenstamceller⁴ og celler fra andre kilder, der ikke stammer fra fosteranlæg."

Denne varsomme måde at gøre tingene på er ifølge præsidenten i gang med at give resultater: "Den har bidraget til konstateret medicinsk behandling hos tusinder af patienter med mange forskellige sygdomme. Og den giver udsigt til nye opdagelser, som ville kunne forandre menneskers liv. Forskerne er nu ved at udvikle lovende nye teknikker, som giver mulighed for at frembringe pluripotente stamceller,⁵ uden at man er nødt til at destruere menneskeligt liv. Det sker for eksempel ved at omprogrammere voksenceller og få dem til at fungere som stamceller."

¹ Dvs. 2007-loven om styrkelse af stamcelleforskningen. Red.

² Svarende til ca. 800 mio. danske kroner. Red.

³ Svarende til ca. 18 mia. danske kroner. Red.

⁴ Voksenstamceller er et begreb, der dækker stamceller fra mennesker, der allerede er født – uanset disses alder. Red.

⁵ Dvs. stamceller, der kan udvikle sig til mange forskellige slags celler i kroppen. Red.

"Teknologiske nyskabelser på dette vanskelige område åbner op for nye muligheder for fremskridt uden etisk konflikt og kontrovers," fortsætter George W. Bush. "Forskere, som arbejder frem mod sådanne etisk ansvarlige fremskridt fortjener støtte, og kongressen råder over den lovgivning, der skal til for at give dem denne støtte. Love, som understøtter alternative forskningsmetoder, opnåede flertal sidste år i både Repræsentanternes Hus og Senatet; tidligere på året var der et overvældende flertal i både Huset og Senatet for en anden lov, som gav støtte til alternativ forskning, og jeg opfordrer nu de politiske leder til at gennemføre tilsvarende lovgivning, som vil give yderligere økonomisk støtte til etisk stamcelleforskning. Vi bør ikke forsømme muligheden for at gennemføre en forskning, som kan give håb for dem, der lider af frygtelige sygdomme, og hjælpe vor nation ud over stridighederne om destruktionen af fosteranlæg. Jeg opfordrer politikere og videnskabsfolk til at gå sammen om at få løst medicinske problemer uden at kompromittere hverken videnskabens høje mål eller menneskelivets hellighed."

"Lov S. 5," slutter præsidenten sit brev til Senatet, "ville lige som den lov, jeg nedlagde veto mod sidste år, fuldstændig tilsidesætte den eksisterende, omhyggeligt afbalancerede politik omkring stamcelleforskning. At tvinge amerikanske skatteydere til at støtte forsætlig destruktion af menneskelige fosteranlæg ville være en alvorlig fejl. Jeg vil ikke gå med til, at vor nation overskrider denne moralske grænse. Derfor må jeg nedlægge veto mod loven".

Ikke sjældent beskyldes både præsident Bush og andre, som heller ikke vil gå med til, at menneskelige fosteranlæg tingsliggøres og bruges under tilsidesættelse af respekt for menneskelivet, for at være imod den stamcelleforskning, som antages at kunne føre til substantielle medicinske fremskridt. Som det fremgår af præsidentens brev, er sådanne beskyldninger udtryk for en vildledende forenkling. Stamceller er ikke bare stamceller. Der er embryonale stamceller, der hentes i fosteranlæg, som derved går til. Der er stamceller, som findes i ethvert menneske, og som kan hentes og bruges til forskning under fuld respekt af etikens grænser. Og der er ganske almindelige celler, som kan omprogrammeres og blive til ikke-embryonale, såkaldt pluripotente stamceller, dvs. stamceller, som kan bringes til at udvikle sig til mange forskellige slags celler, der kunne være anvendelige til medicinsk behandling.

Kampen står ikke for og imod stamceller, men mellem forskningsmetoder, der er uetiske, og metoder, der er etisk acceptable. Dette gælder også Den katolske Kirkes afvisning af destruerende forskning i menneskelige fosteranlæg, men fulde støtte til etisk acceptabel stamcelleforskning, der vil kunne gavne syge mennesker.

USA's præsident nøjedes imidlertid ikke med at afvise en lov, som Kongressen havde vedtaget. Han tog også et selvstændigt skridt til at fremme etisk stamcelleforskning. Det skete i form af en såkaldt *execute order*, dvs. en præsidentiel regeringsbeslutning, hvormed han vil fremme forskning i pluripotente stamceller, som er frembragt ved etisk ansvarlige teknikker, med sigte på, at disse stamcellers potentiale kan blive udforsket uden at krænke menneskets værdighed og uden at tilsidesætte respekten for menneskeligt liv. Han pålægger i den forbindelse sundhedsministeren at tage initiativ til og støtte forskning i alle former for teknikker i forhold til stort set alle former for stamceller, der ikke er frembragt gennem anvendelse og ødelæggelse af fosterstamceller.

Den nævnte forskning skal bygge på en række politikker og principper, hvoraf kan nævnes,

at formålet er at intensivere forskning på højt niveau, som kan resultere i en øget forståelse og i bedre behandlingsmuligheder for sygdomme og andre kritiske sundhedsproblemer; denne forskning skal fremme frembringelsen af pluripotente stamcellelinier fra en vifte af alternative kilder, som ikke hidrører fra menneskelige fosteranlæg;

- at det er vigtigt at fastsætte moralske og etiske grænser, som tillader nationen at gøre markante fremskridt inden for medicinsk forskning, samtidig med, at den højeste etiske standard og respekt for menneskeligt liv og menneskets værdighed fastholdes;
- at destruktion og brug af begyndende menneskeliv til forskning krænker princippet om, at intet liv skal bruges blot som middel til at opnå medicinske fordele for et andet;
- at menneskelige embryoner og fostre er levende medlemmer af menneskeheden og ikke råmaterialer, som kan udnyttes, eller varer, der kan købes og sælges;
- at forbundsregeringen er pligtig til at udøve en ansvarlig forvaltning af skatteydernes penge, idet den både understøtter medicinsk forskning og respekterer etiske og moralske grænser.

For at undgå mistolkning fastslår præsidenten afslutningsvis, at betegnelsen *menneskeligt embryo* (*fosteranlæg*) skal forstås som enhver organisme, som ikke i forvejen er beskyttet af lovgivningen, og som er fremkommet gennem befrugtning, partenogenese,⁶ kloning eller gennem enhver anden metode fra én eller flere menneskelige kønsceller⁷ eller diploide celler.⁸

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁶ Dvs. udvikling af en ægcelle til et individ uden befrugtning. Red.

⁷ Ved kønsceller forstås æg- og sædceller. Red.

⁸ Dvs. celler som rummer kromosomer fra både en mand og en kvinde. Red.